

A stylized black graphic of a plant stem with five leaves, positioned diagonally across the page. The leaves are simple, rounded shapes, and the stem is a straight line.

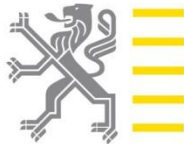
TWOL-programma 2011

TWOL-programma 2011

Onderzoeksprogramma ter ondersteuning van het Vlaamse milieubeleid

Opgemaakt door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie i.s.m. met de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Vlaamse overheid

Departement Leefmilieu, Natuur
en Energie

Februari 2011

INHOUDSTAFEL

Inhoudelijke toelichting.....	5
I. Themabeleid	7
1. Klimaatbeleid	7
2. Luchtbeleid	7
a. Verontreiniging door fotochemische stoffen	7
b. Verspreiding van milieugevaarlijke stoffen.....	7
c. Verzuring.....	8
3. Integraal Waterbeleid.....	8
a. Verontreiniging van oppervlaktewater	8
b. Verdroging	8
4. Afvalstoffen- en materialenbeleid	9
a. Afvalstoffenbeleid	9
b. Materialenbeleid.....	9
5. Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen.....	10
a. Bodemverontreiniging.....	10
b. Bodemaantasting.....	10
6. Beleid lokale leefkwaliteit	10
a. Hinder	10
b. Milieu en Gezondheid.....	10
7. Beleid open ruimte.....	11
II. Slagkrachtige overheid.....	12
1. Beleidsvoorbereiding en –evaluatie	12
2. Beleidsonderbouwing	12
3. Beleidsuitvoering	12
a. Milieuvergunningen.....	12
b. Optimalisering milieuregelgeving en –procedures	12
c. Open en innovatieve overheid	13
4. Efficiënte overheid	13
5. Partnerschappen doelmatiger maken	13
Lijst reserveprojecten	14

Inhoudelijke toelichting

Jaarlijks wordt door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie i.s.m. met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) het programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu, kortweg TWOL, opgemaakt.

Het voorliggend indicatief TWOL-programma 2011 geeft een overzicht van de geplande onderzoeksprojecten (62 effectief en 8 reserve), ingedeeld volgens de thematiek van de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014.

Per onderzoeksproject wordt volgende informatie weergegeven: OL-nummer, Titel onderzoek, Programma en Prijscategorie.

Het 'OL-nummer' (OL staat voor Onderzoek Leefmilieu) is een uniek nummer dat automatisch bij de invoer van een onderzoeksproject in de GMO-databank wordt gegeven aan het onderzoeksproject.

De 'titel van het onderzoek' geeft een summier omschrijving van het onderzoeksproject.

Het 'programma' heeft betrekking op de onderzoeksprogrammerende/-financierende instantie, m.n. het Departement LNE, VMM, VLM, OVAM, ANB of INBO.

De 'voorzien kostprijs' van het onderzoek wordt aan de hand van een prijscategorie aangeduid:

A ≤ 75.000 euro, 75.000 euro < B ≤ 150.000 euro, 150.000 euro < C ≤ 250.000 euro, D > 250.000 euro.

De onderzoeksprojecten vermeld in dit TWOL-programma 2011 hebben intern een inhoudelijke screening doorlopen waarbij de beleidsrelevantie van elk project werd geoptimaliseerd.

Op het eind van dit TWOL-programma bevindt zich een lijst met reserveprojecten. Deze onderzoeksprojecten zijn gepland, maar hebben een lagere prioriteit dan de onderzoeksprojecten die in het onderzoeksprogramma zijn vermeld. Daarenboven kunnen ze door financiële restricties (nog) niet worden opgestart. De kans is dus eerder klein dat deze projecten zullen worden uitgevoerd. Van zodra echter financiële middelen vrijkomen en de minister haar goedkeuring hecht aan deze reserveprojecten, kunnen ook deze worden opgestart.

Onderzoeksprogramma

Dit TWOL-programma wordt ter informatie aangeboden aan de Inspectie van Financiën.

Het TWOL-programma is geen rigide overzicht van de geplande onderzoeksprojecten. Het is een lijst van onderzoeksvoorstellen die met de nodige flexibiliteit wordt gehanteerd. Het kan voorkomen dat nieuwe en/of dringende onderzoeksvragen, die niet op voorhand te voorzien waren, in het lopende TWOL-programma worden opgenomen of dat blijkt dat geprogrammeerd onderzoek niet meer nodig/nuttig is.

Halverwege het jaar wordt ook een officieel actualisatiemoment voorzien, waarbij eventuele wijzigingen in het onderzoeksprogramma worden geformaliseerd.

Bovendien wordt elk onderzoeksproject, zelfs na goedkeuring van dit TWOL-programma door de bevoegde minister, afzonderlijk uitbesteed. Conform de wetgeving op de overheidsopdrachten worden potentiële opdrachtnemers gecontacteerd of via het Bulletin der Aanbestedingen geïnformeerd en nadien volgens de gehanteerde procedure geselecteerd.

Tot slot: de jaarlijkse TWOL-programmering wijkt enigszins af van andere onderzoeksprogramma's waarbij (top down) a priori een lijst met inhoudelijke onderzoekstopics wordt vastgelegd en meegegeed en waarbinnen de ingediende onderzoeksvoorstellen moeten kaderen. De opmaak van het TWOL-programma vindt immers plaats via een bottom-up benadering. De door de beleidsmedewerkers ingediende onderzoeksprojecten passen binnen het Onderzoekskader 2011 dat de belangrijkste onderzoeks- en beleidsprioriteiten bevat. Als Onderzoekskader werd het Ontwerp MINA-plan 4 (2011-2015) gehanteerd.

Er kan worden gesteld dat de meest beleidsrelevante onderzoeksvorstellen werden geselecteerd. Naast de onderzoeksvorstellen van operationele aard zijn onderzoeksprojecten waarbij een strategische visie wordt ontwikkeld of waarbij direct gevolg wordt gegeven aan de bestaande onderzoeksprioriteiten, ongeveer in gelijke mate aanwezig in het TWOL-programma 2011.

I. Themabeleid

1. Klimaatbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000018	Ontwikkeling monitoringstool VKP13-20 i.f.v. implementatie EU Effort Sharing Decision	Departement LNE	A
OL201000019	Opstellen van emissieprognoses voor ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen	Departement LNE	A
OL201000037	Optimalisatie emissie-inventaris lucht: sector 'Landgebruik en verandering van landgebruik'	VMM	A
OL201000049	Ondersteuning bij het opstellen van de nationale uitvoeringsmaatregelen in het kader van artikel 11 van de herziene richtlijn emissiehandel.	Departement LNE	A

2. Luchtbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200900010	Impact van het mobiliteitsplan 2020 op lucht en geluid	Departement LNE	B
OL201000034	Integratie van milieuaspecten in het mobiliteitsconvenant	Departement LNE	A
OL201000043	Aanpassing van de intergewestelijke databank lucht conform SEIS en INSPIRE - fase 2	VMM	A

a. Verontreiniging door fotochemische stoffen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200300140	Evaluatie van de implementatie van een 'meet- en beheersprogramma voor fugatieve emissies' in chemie en petrochemie	Departement LNE	B
OL201000044	Verdere ontwikkeling intelligente interpolatietechnieken lucht	VMM	A

b. Verspreiding van milieugevaarlijke stoffen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000027	Optimalisatie van het surveillance humaan biomonitoring-programma (HBMP) partim bestrijdingsmiddelen	Departement LNE	A
OL201000033	Optimaliseren van een meetmethode voor het bepalen van toxische componenten op fijn stof in omgevingslucht en binnenlucht.	VMM	A
OL201000035	Optimalisatie emissie-inventaris lucht: POP's	VMM	B

c. Verzuring

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000021	Update luchtkwaliteitsmodel VLOPS	VMM	A
OL201000022	Validatie NH ₃ en SO ₂ Vito-sampler	VMM	A

3. Integraal Waterbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200900025	Vernieuwde kwantificering van de verliezen van N en P vanuit landbouw naar oppervlaktewater	VMM	B
OL201000039	Vaststellen van het maximaal ecologisch potentieel/goed ecologisch potentieel voor kunstmatige en/of sterk veranderde Vlaamse waterlichamen - partim De Gavers (Harelbeke)	VMM	A
OL201000040	Verbeteringen in het operationeel gebruik van neerslag-generatoren voor het aanmaken van overstromings-risicokaarten	VMM	B

a. Verontreiniging van oppervlaktewater

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200700056	Feasabilitystudie biotanormen voor gevaarlijke stoffen (implementatie Kaderrichtlijn Water) - Onderbouwing meetstrategie voor de toetsing van biotanormen.	VMM	A
OL201000042	Vervolgonderzoek naar de verspreiding van fecale bacteriën aan de Belgische kust via de havengeulen /waterlopen	VMM	A

b. Verdroging

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000041	Synchronisatie en interpretatie van (hydro)geologische data voor een consistente, grensoverschrijdend beheer van grondwater en natuurlijke hulpbronnen in het Maassysteem.	VMM	A

4. Afvalstoffen- en materialenbeleid

a. Afvalstoffenbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200900067	Optimaliseren van het inzamelen en recycleren van harde kunststofrecyclaten	OVAM	A
OL201000066	Uitvoering prioritaire acties Uitvoeringsplan milieu-verantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen	OVAM	A
OL201000072	Preventie-evaluatieonderzoek voor gft- en groenafval, vervolgonderzoek	OVAM	A
OL201000073	Optimalisatie duurzaamheid materiaal- en energiekringloop biomassa-afval	OVAM	B

b. Materialenbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000016	Ontwikkeling van een methodologie als opstap naar een CO2-, water- en afvalneutrale Vlaamse voedingsnijverheid: onderzoek naar haalbaarheid en mogelijke aanpak	Departement LNE	C
OL201000048	Opstellen van een nationaal referentieel voor duurzaam wonen en bouwen door integratie van de in de verschillende gewesten reeds bestaande systemen	Departement LNE	B
OL201000050	Verkennend en onderbouwend onderzoek voor ketenbeheer - project 1	OVAM	A
OL201000052	Verkennend en onderbouwend onderzoek voor ketenbeheer duurzame chemie	OVAM	A
OL201000055	Onderbouwend onderzoek voor milieuverantwoord materiaalgebruik in de bouw	OVAM	B
OL201000056	Onderzoek ontwikkeling nieuwe businessmodellen	OVAM	A
OL201000057	Onderzoek naar verschillende mogelijkheden voor het opstellen van materiaalrekeningen	OVAM	B
OL201000058	Opmaak van sectorspecifieke eco-efficiëntiescans	OVAM	B
OL201000059	Onderzoek naar verschillende onderwijsrichtingen i.v.m. impact op het ecodesign-gehalte van ontwerpen van producten, met als doel een onderwijspakket op maat te ontwikkelen	OVAM	A
OL201000062	Toetsing van de fit tussen visie en experiment in een transitieproces (case duurzaam materialenbeheer)	OVAM	A
OL201000070	De milieu-impact van innovatieve productietechnieken en waar ze inzetten met milieuwinst.	OVAM	A
OL201000071	Ondersteunend onderzoek voor de ontwikkeling van nieuwe economische instrumenten voor materialenbeleid	OVAM	B

5. Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen

a. Bodemverontreiniging

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000061	Aanpassing van de richtlijnen voor BATNEEC-evaluatie van bodemsaneringsprojecten gebaseerd op levenscyclusanalyse	OVAM	A

b. Bodemaantasting

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000074	Verkennde studie naar de uitgebreidheid van bodemverzilting in Vlaanderen	Departement LNE	A
OL201000075	Onderzoek naar de geologische opbouw van de Roerdalslenk in NE-Limburg: opmaak van een grensoverschrijdend (hydro)geologisch 3D-lagenmodel van de Roerdalslenk in Vlaanderen, Nederland en Duitsland.	Departement LNE	B
OL201000076	Onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis en de bouwtechnische kwaliteiten van de Diestiaan ijzerzandsteen met als doel de inzet ervan in restauraties van historische gebouwen.	Departement LNE	A
OL201000077	Begroten van de gevaren en opportuniteiten van verschillende bio-energieproductiesystemen voor de organischekoolstofvoorraden in de Vlaamse landbouwbodems.	Departement LNE	B
OL201000078	Berekeningsmethoden voor het bepalen van de buffercapaciteit van opvangsystemen bij kleinschalige erosiebestrijding	Departement LNE	B

6. Beleid lokale leefkwaliteit

a. Hinder

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000023	Opmaak geluidskarten tweede fase weg- en spoorverkeer	Departement LNE	C

b. Milieu en Gezondheid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200900013	Evaluatie van beschikbare gegevens over aanwezigheid van gechlororeerde verbindingen in lokaal geteelde voeding en de relevantie ervan voor de humane belasting als basis voor een geïntegreerd Vlaams beleidsadvies afgestemd op de beoogde doelgroepen	Departement LNE	A

OL201000024	Uitvoeren van een stapsgewijze beleidsdoorwerking (faseplan) van de resultaten van de 2de humane biomonitoringcampagne uitgevoerd in het kader het 2de generatie Steunpunt Milieu en Gezondheid (2007-2011).	Departement LNE	A
OL201000025	Uitvoeren van onderzoekopdrachten en/of beleidsacties zoals geformuleerd in fase II van de stapsgewijze beleidsdoorwerking van de 2de humane biomonitoringcampagne uitgevoerd in het kader het 2de generatie Steunpunt Milieu en Gezondheid	Departement LNE	B
OL201000028	De maatschappelijke kostenanalyse van de meest relevante gezondheidseffecten die in verband staan met verkeersgerelateerde luchtvervuiling als onderbouwing voor milieu- en gezondheidbeleidsacties	Departement LNE	A

7. Beleid open ruimte

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000085	Ontwikkeling van milieu-indices voor de opvolging van algemene milieudoelstellingen, zoals geformuleerd in ViA, het Pact2020 en het Regeerakkoord 09-14 - Onderdeel Omgevingskwaliteit: Begeleidingsopdracht kwaliteitsambities en ontwikkeling meetinstrument	Departement LNE	A

II. Slagkrachtige overheid

1. Beleidsvoorbereiding en –evaluatie

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000063	Ondersteuning bij het vastleggen van de beleidsacties om te komen tot een vergroening van de economie	Departement LNE	A
OL201000081	Uitwerken van het traject voor toekomstverkenningen afgestemd op beleidscyclus	Departement LNE	A

2. Beleidsonderbouwing

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200900043	Juridisch onderzoek naar de bescherming van ecosysteemdiensten	Departement LNE	A
OL201000080	Evaluatie en actualisatie van de handleiding 'Economische waardering van ecosysteemdiensten' en de online tool 'Natuurwaardeverkenner'	Departement LNE	A

3. Beleidsuitvoering

a. Milieuvergunningen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000079	Onderzoek en voorstel tot actualisatie, vereenvoudiging en integratie van het milieuvergunningsdecreet in het decreet algemeen milieubeleid	Departement LNE	B

b. Optimalisering milieuregelgeving en –procedures

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000004	Uitvoeren case studies i.h.k.v. het opstellen van het handboek risicoberekeningen	Departement LNE	C
OL201000083	Richtlijnenboek activiteitengroep (ontginningen)	Departement LNE	A
OL201000084	Richtlijnenboek activiteitengroep (industrieterreinen)	Departement LNE	A

c. Open en innovatieve overheid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000069	Onderzoek naar de inzetbaarheid en het potentieel van elektrische en plug-in hybride voertuigen in de Vlaamse overheidsvloot	Departement LNE	A

4. Efficiënte overheid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000046	Evaluatie en hervormingsvoorstellen voor potentieel milieuschadelijke subsidies	Departement LNE	B
OL201000047	Subsidiestelsels van het beleidsdomein LNE aan verenigingen optimaliseren en vereenvoudigen op basis van een integrale evaluatie	Departement LNE	B

5. Partnerschappen doelmatiger maken

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201000054	Samenwerkingsverband distributiesector: komen tot een verhoogd aanbod aan milieuverantwoorde producten	OVAM	A
OL201000064	Studie groen aankoopbeleid overheden - Oplossingen op maat voor lokale besturen rond milieuverantwoord aankoopbeleid, gekaderd in de Producttest	OVAM	A
OL201000082	Monitoring van perceptie van milieubeleid en het bijhorend maatschappelijk gedrag	Departement LNE	C

Lijst reserveprojecten

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
Luchtbeleid			
OL201000029	Uitbreiding emissiemodel spoor en scheepvaart EMMOSS België	Departement LNE	A
OL201000030	Verdere uitwerking emissiereducerende maatregelen scheepvaart	Departement LNE	A
OL201000031	Invloed luchtfiltratie scholen	VMM	B
OL201000032	Maatregelen lucht en grensoverschrijdende luchtverontreiniging	VMM	B
Integraal Waterbeleid			
OL200900027	Evaluatie, bijsturing en vervollediging van de evaluatiemethoden voor biologische kwaliteitskenmerken (cf. uitvoering KRW), met bijzondere aandacht voor kwaliteitsborging en (Europese) interkalibratie - partim macrofyten	VMM	A
OL200900028	Evaluatie, bijsturing en vervollediging van de evaluatiemethoden voor biologische kwaliteitskenmerken (cf. uitvoering KRW), met bijzondere aandacht voor kwaliteitsborging en (Europese) interkalibratie - partim fytoplankton in grote rivieren en kanalen	VMM	A
OL201000036	Ontwikkeling van ecologische modellen als beslissingsondersteunend instrument bij de opmaak van waterbeheerplannen.	VMM	A
OL201000038	Verfijning generieke MEP-GEP-methodiek voor afleiden doelstellingen sterk veranderde en kunstmatige waterlichamen	VMM	A